

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 104. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egyóra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Szombat, május 8.

A nagybecskereki főgimnázium.

Nagybecskerek, május 8.

A nagybecskereki községi főgimnázium, a város szűkös anyagi viszonyai folytán tudvaleg több tekintetben nélkülözött azokat a kellékeket, amelyek egy modern iskola intézéséhez, a tanítás zavartalan menetéhez multhatatlanul szükségesek.

Sok panasz volt e miatt s ismeretes, hogy csak a folyó tarév elején is a tanárihiány miatt közel negyedévig volt zavar a tanításban s bizony hiába török magukat a gimnázium lelkes tanárai, az anyagi okokból eredő zavarokkal nehéz megbirkózni.

Most azonban kilátás van arra, hogy a hiányok lassankint majd megszűnnek, mert a város polgármesterének sikerült kieszközölni azt, hogy az állam nagyobb hozzájárulással támogatja az ő érdekeit is szolgáló intézetet, mint eddig.

Mint lapunk tegnapi számában már röviden közöltük, most jött létre az erre vonatkozó szerződés a város, a kultuszminiszter s a kegyes tanítórend főnöke közt.

A szerződés szerint a nagybecskereki főgimnáziumot a kultuszminiszter évi 32.140 korona hozzájárulással támogatja, amelyből Nagybecskerek város részére 10.940 kor. a magyar kegyes tanítórend javára pedig 21.200 korona jár, de e 32.140 koronán felül illetékes ugy a városnak, mint a magyar kegyes tanítórendnek azon személyi pótlékok összege is, amelyet az 1906. évi 95.333. számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri szabályzat megállapít és amely személyi pótlékokat eddig is élvezték.

Mint hogy az iskolának saját vagyonából és bevételeiből származó jövedelme az állami hozzájárulás összegét túlhaladja, az 1883. évi XXX. t.-c. 47. §-ának d) pontja értelmében a főgimnázium eddigi jellege és önkormányzati jogköre épségben fentartatik és a tanintézet felett való összes igazgatási jog, az idézett törvényszakasz a) b) c) pontjainak és azok alapján az alább következő pontozatoknak meghatározása mellett továbbra is Nagybecskerek rendezett tanácsú városát illeti és a m. kir. vallás- és közoktatás-

ügyi miniszter csakis a főfelügyeleti jogot fogja gyakorolni a segélyezett főgimnázium irányában.

Nagybecskerek rendezett tanácsú városa és a magyar kegyes tanítórend főnöksége a szerződésben kötelezik magukat, hogy mindaddig, amíg az államsegély fentebbi évi összegeit az állampénztárból kiveendik s a míg ezen szerződés érvényben áll, a főgimnáziumban és egyenesen annak céljaira az igazgatóval és rajztanárral együtt 14 szóval, tizennégy rendes tanárt tartanak és pedig: nyolc világit és hat kegyesrendit, kik közül a nyolc világinak egyenkint 2400, szóval kettőezernégyszáz korona, a hat kegyesrendinek egyenkint 3100, szóval háromezeregyszáz korona fizetést, hét világi tanárnak egyenkint 600, szóval hatszáz korona, egy világinak pedig 480, szóval négy száznyolcvan korona lakpénzt, a hat kegyesrendi tanárnak természetbeni lakást és közülök annak, aki az igazgatói tisztet viszi, 600, szóval hatszáz korona igazgatói tiszteletdíjat biztosítanak.

Ezeket kívül tart és javadalmaz Nagybecskerek rendezett tanácsú városa négy rendes vallás tanárt. A róm. kath. hitoktatói teendőket a hat kegyesrendi tanár közül egy végzi, kinek fizetésére a rend köteles. Továbbá tart és fizet Nagybecskerek városa három helyettes tanárt, egy tornatanítót, egy énektanítót, egy egészségügyi tanárt, egy tanártestületi jegyzőt, végül két iskolaszolgát. Gondoskodik továbbá Nagybecskerek városa az épületek jókarban tartásáról, a fűtésről, a világításról és a kellő felszerelésről és általában a % alatt esatolt költségvetésben kitüntetett minden más iskolai szükségletekről. Az iskolát fenntartó város és a magyar kegyes tanítórend rendes tanárainak öt évenként kettőszáz-kettőszáz korona szolgálati korpóllékokat adni köteles. Ez utóbbi csak a költségvetés erejéig.

A rendszeresített nyolc világi tanári létszámából négy rendes tanárt, nyilvános pályázat útján, a város ajánlatára, de jelöléshez nem kötve, szintén törvényesen képesített s minden esetre róm. kath. vallású egyénekből a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter nevez ki és pedig végleges alkalmazással. E négy rendes tanár szakcsoportjai: a) német nyelv és irodalom; b) természet- és mennyiség-tan; c) két klasszika filológia; d) természetrajz és földrajz; e) szabadkézi és mértani rajz. A főgimnázium többi tanerőit és hivatalkáit, a kegyesrendi igazgató és tanárok kivételével, akiket a kegyes tanítórend nevez ki, a város az eddigi mód szerint, autonóm jogánál fogva választja, alkalmazza. A jelenlegi rendes

tanárok, amennyiben a törvény 29. §-ában előírt feltételeknek megfelelnek, hivatalaikban és állomásaikban megmaradnak. A miniszter által kinevezett tanároknak nézve jogában áll a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, hogy az általa kinevezett oly tanárokat, kiknek tanítói és nevelői működése az ország azon pontján üdvösnök nem mutatkoznak, visszahívassa és valamely állami tanintézetben alkalmazhassa.

Az igazgatót a város és a kegyes tanítórend között fennálló egység értelmében a rend nevezi ki, kinek mindenkor kinevezése a rend részéről a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek bejelentendő.

Ugy a megválasztott, mint a kinevezett világi rendes tanárok az országos tanári nyugdíjintézetbe kötelesek belépni és a törvényes nyugdíjárulékot fizetni. A város szintén kötelezi magát, hogy az iskolafentartóra eső járulékot minden egyes rendes tanár után a megjelölt nyugdíjintézet pénztárába befizeti.

A tandíj megállapítása, valamint a tandíjmentesség elbírálása a város jogkörében marad, azzal a megjegyzéssel, hogy fél vagy egész tandíjmentességet csak jó magaviseletű és legalább jó előmenetelű tanulók élvezhetnek. A tandíj összege az állami tanintézetekben megállapított maximális tandíjat meg nem haladhatja.

A városnak az ezidő szerint meglévő minden alapítványa, tőkepénzei, már eddig létesített és ezután létesítendő épületei mindennemű ingó és ingatlan vagyona továbbra is a városi főgimnáziumi alap tulajdona marad és azoknak jövedelmei ezentúl is a főgimnázium céljaira fognak fordítatni. A netán létrejövő új alapítványok szintén a fenntartó testület tulajdonában maradnak, hacsak eziránt az alapítók másképp nem rendelkeznek.

Ezek a főbb pontjai annak a szerződésnek, amely a város, a minisztérium és a rend között létrejött. Igaz ugyan, hogy ez a szerződés még mindig nem úgy gondoskodik a tanárok fizetéséről, amint az az oktatás nagy ügyéhez méltó volna, de mindenesetre örömmel kell fogadni azt a javulást is, amit a szerződéssel a város elért s amely különösen előnyösebb helyzetbe hozza a várost.

A „TORONTÁL” tárcája.

A gyermekmentés.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Az Üdvözítő szavait: „Engedjétek hozzám a kisdedeket” — tette magáévá most a társadalom. Soha, jobb, nevesebb ügy szolgálatába nem állott még, mint amikor a szegény gyermekeket felkarolta. Azok, akik mindent csak írott malaszt-nak vagy divatdolognak tartanak — mert ilyenek is vannak — és mint Iamás kételkednek, hogy igazán olyan áldásos tevékenységet fejt ki a „Gyermek Liga”, azoknak reafektetem ujjait a társadalom sebeire, hadd lássák meg, milyen volt régen a szerencsétlen gyermekek sorsa és milyen ma.

Az emlékezet szárnyain kisérjenek olvasóim vissza a multba. Jól emlékezem: vasárnap délután volt. A természet minden pompáját feltárta a halandó előtt. Mi gyermekek — ugy 8 éves lehettem — kifaradtunk a labda, hinta stb. efféle játékokban s a gyermek szokásához hiven mi is valami szórakozás után vágyódtunk.

— Tudjátok mit, menjünk át a szomszédba, — indítványozták barátainom — ott annyi kis gyermek van.

Az indítvány tetszett és egy-kettőre az öt tagból álló kis társaság már a harmadik szomszéd udvarán volt, ahol a kis kosztosok éltek.

Éltek? Nem, haldokoltak! Egy alacsony, dohos szagu udvari szobába vezetett kis barátainom, ahol földbeásott falákra két szál deszka volt lefektetve, azon kis fekhelyek voltak, mind-egykén egy-egy kis áldozattal. Inkább éléskamara benyomását tette reám a helyiség, nem is különbözött tőle egyébben, mint hogy itt a szoba körül húzódozó állványok élő lények fekhelyéül szolgáltak.

Lehetett vagy 8-10 apróság, legtöbbje már közelebb a tulvilághoz, mint a miénkhez, összeaszott, sárgaszínű arccokkájuk, lehunytt szemek, vonagló kis szájuk arra engedett következtetni, hogy a legtöbb már agóniában volt. Én a küszöbön állva, rémülettel néztem őket, a szobában mély csend uralkodott, melyet csak néha tört meg egy-egy fájdalmas nyöszörgés, ami a látottakat még ijesztőbbé tette.

Egy asszony volt a szobában, aki egy egészségesnek látszó gyermekkel foglalatzkodott. Megkérdeztem, „nem sirnak a gyermekek soha?”

— Nem sirnak bizony, mondá, mert mákszőrpöt adok nekik, attól mindig alsznak.

Nekem a látottakból e ég volt s eszeveszette rohantam ki, a többi kislány pedig mind utánam. Ilyen volt a sorsa azelőtt a szegény, elhagyott

gyermeknek, most nézzük meg, milyen az állapotuk a jelenben?

Budapesten, a tisztviselőtelep felé, a kispesti uton katalmas épületesoport áll, mely az állam tulajdonát képezi. Főépülete, mint a többi is, kétemeletes, ezen díszlik a felirat: „Ménház.” Miután a rácsos kaput kinyitottuk, kis kertbe jutunk, innen pedig a főépületbe. A gondnok szívesen fogad bennünket, egy ápolónő, később maga az orvos kalauzálása és magyarázata mellett megtekintjük az összes helyiségeket. Ügyes beosztás, egyszerűséggel párosult ragyogó tisztaság sugárik mindenünnen. A főépületben a gondnok, az orvosok, meg a személyzet lakása van, a rendelő szobák, váróterem, felvételi iroda stb. Külön épületben vannak az újszülöttek, görvélykórosok, tüdőbajosok, a többi különböző beteg. A csecsemők tiszta, világos szobákban vannak fehér ágycsákban elhelyezve, az anyáknak meg van engedve, hogy 2 hónapig maguk gondozzák és táplálják gyermekeiket, melyért némi szolgálatot kell tenniök a gyermekek körül.

Onnan a tüdőbajosokhoz vezettek. Az áprilisi nap meleg sugaraí bearanyozták e szomorú helyiséget, sajnos ez egyike a legnagyobbaknak. Ott üdögéltek a kis szenvedők, tiszta ágycsákban, láztól égő szemekkel, kiváncsian néztek reánk. Dr. Hajmann, az ott működő orvosnő egy bájos fiatal teremtés, aki torontáli török-

Korona-szálloda.

Tisztelettel vagyok bátor a nagyérdemű közönség figyelmét folyó hó 8-án, 9-én és 10-ikén szállodámban vendégszereplő

Barkay komikus kabaret társulatára

felhívni. Egyben bátorkodom értesíteni, hogy ujonan remekül berendezett terras és kellemes, hűvös kerthelyiséget megnyitottam.

440-22

Korona-szálloda.

Továbbá értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy városunkban már évek óta a legjobb hírnévnek örvendő cukrász (fagyaltkészítő) megérkezett és így a legkitünőbbnek elismert fagyalttal szolgálhatok.

Kitünő konyha és pince áll rendelkezésre mindenkor és minden időben. Eddigi igazán megtisztelő bizalmukért köszönetet mondva és nagyrabecsült támogatásukat továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

STRASSER M. É. T. Á. R. S. A.

a nagybecskereki Korona-szálló és Bártfa-fürdő „Royal” győzterem bérője.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is Václavka hölgyek részére minden nap délután 5-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő minden nap délután.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Május 9. Torontáli jegyzőegyesület közgyűlése.

Május 9. Számonkérő tisztis szék.

Május 9. Az izr. nő-egylet közgyűlése.

Május 9. Gyermekbarát-egylet ülése.

Május 9. Gyermeknap.

Május 10. Gyermeknap.

Május 10. Tavaszi rendes megyei közgyűlés.

Május 17. Közig. bizottság ülése.

Május 20., 21., 22., 23. Országos vásár.

A gyermeknap.

Május 9 és 10-én gyermeknap lesz városunkban.

Hazánk közintézményeinek kimagasló fénypontja a gyermekvédelem.

Amivel a sors mostohasága, sokszor saját mulasztásunk, nem elég buzgósággal alkalmazott előretörésvésünk, avagy rosszul alkalmazott tulajdonságunk hazánkat és a nemzetet a haladásban gátolta vagy néha talán vissza is vetette, — azt nagy részében törvényhatóságunk nemesen fölbuzdult bölcsessége, egy világgraszoló intézkedésével jóvátette. Jól volt ez kieszelve azért, mert a társadalom legszélesebb alapu szövetségére volt lefektetve.

A felnőttek jó szívetlenséggel összerakott fillérei ezreké, millióiká szaporodva, az ország és az összes társadalom intézményei gondozása alá fogadják, — nemcsak az elhagyott, de még a szerető szülők védőszárnyai alatt is nélkülözö gyermekek ezreit.

Évről-évre nagyobb lesz a száma az így gondozott gyermekeknek, kik nemcsak fölneveltetnek, de hivatásra is képeztetnek, hogy népünk munkásainak számát, az alkotó kezek és gondolkodó fők seregét szaporítsák, — mert hiszen manapság, amikor a jogok élvezetét a legszélesebb alapra készülnek fektetni, a termelő munkáshadsereg milliói is gondolkodó fejjel kell hogy bírjanak.

Mindezeknek megalapozója a gyermekvédelem, mely az általános gyermeknevelés feladatait nagy részben magára vállalja oly célzattal, hogy amennyi gyermeket szerető gondozással az elsenyvedés és szűkölködés okozta elhalástól megment, ugyanannyi hasznos embert állít a nemzet javait szaporító közepé.

Akinek csak módja nyílik abban, hogy a jelzett két napon bármily csekély adománnyal szaporítsa gyűjtésünket, az ne kerülje el szárait, ne tolja félre adomány elfogadásra oda nyújtott baráti kezünket, jókedvű meleg szívetlenséggel viszonzza a gyűjtés munkájára vállalkozott bájos nőink és leányzóinknak az adakozásra buzdító megnyerő mosolyát.

becsei születésű, szeretettel simogatta a még forró homlokukat, amiért hálás pillantásokban részesült. Régebben ezek mind elpusztultak, most egynéhányat mégis meg lehet az életnek tartani s talán a társadalom hasznos tagjává nevelni; de hogy ha a tudóvészesekből alig-alig is marad meg egy-kettő, úgy a többi bajokból mégis a fele meggyógyul!

Az elzúllott gyermekek részére is van itt ideiglenes hely, vasrács és zár mögött tartják őket, mert nem egy próbált már innen elszökni. Itt is példás rend és tisztaság uralkodik, a leányokat kezimunkával, a fiukat szinte minden fajta hasznos munkával foglalkoztatják. Ott van még a hullaház, az utolsó állomás is ezen a szomorú helyen, innen aztán elkerülnek oda, „ahol már nem fáj semmi“.

Ime bemutatom a „Gyermekvédő Ligá“-nak egyik működési helyét, csak hogy nincs még annyi anyagi ereje, hogy ilyen nagyszabású intézetet önállóan fenn tudna tartani, azért időről-időre jótékonyági akciót fejt ki, mint most is a gyermeknap megtartásával, hogy minél több gyermeket istápolhasson. Ne sajnáljuk filléreinket ezektől a kis páriáktól, adjon mindenki amennyit tud, ne vessük meg a csekély adományokat sem, a fillérekből lesznek a koronák és a kis szerencsétlenekből maholnap még az ország hasznos polgárai lehetnek.

Ha az uton egy kis bogarat találunk, arra se tapossunk rá, hiszen neki is joga van élni, gyakoroljuk hát az irgalmasságot e szerencsétlen teremtesekkel is az segítségünk rajtuk minden erőnkkel! Báró Eötvös szerint „az emberi szívnek boldogítóbb érzete nincs, mint boldogságot látni, melynek alkotói mi vagyunk.“ Rajtuk áll, hogy ez érzéssel megismerkedjünk.

Faur Margit.

De mi felnőttek, kiknek mint gyűjtőknek és adakozóknak egyaránt öröm és munkanapja lesz május 9. és 10-ike, a kisdetek, a gyermekek támogatására is számítunk, hiszen most is láttuk, amikor idegen földön történt nagy szerencsétlenség áldozatai részére történt gyűjtés, a gyermek szívek ezrei mozdultak meg és filléradományait lerakták a jöltevésnek szent oltárára.

Menczer Lipót.

A holnap kezdődő nagybecskereki gyermeknapra egyébként a gyermekvédő liga helyi bizottsága mindent megtett, hogy teljes mértékben sikerüljön.

A hölgybizottság május 9-ikén, holnap délelőtt a templomok előtt is rendez gyűjtést, amelyekre névze a következőleg osztották be a hölgyeket:

1. Róm. kath. plébánia-templom előtt d. e. fél 9-től 9-ig: dr. Mihálovics Ödönné, dr. Riesz Jakabné, Somfai Jánosné, dr. Magyar Károlyné. 10—11 óráig: Milassin Kálmánné, dr. Steinbach Beláné, Demkó Vidorné, dr. Mizera Ferencné, Broncs Ernőné.

2. Főgimnáziumi templom előtt d. e. fél 12—12-ig: dr. Várady Imréné, Harzer Józsefné, Litavszky Pálné.

3. Ev. ref. templom előtt d. e. 10—11-ig: Szalay Józsefné, Szilágyi Lajosné, Rigó Istvánné, Wattay Endréné, Alföldy Edéné.

Az evangélikus, valamint a gör. kel. templomoknál gyűjtés nem lesz.

Az utcai urnáknál, amelyeket díszes sátrakban a vármegyei ház előtt és a Hunyady-utcán a Hubert-féle cukrázda előtt állítanak föl, 9-ikén és 10-ikén mindkét napon délelőtt 11 órakor kezdik meg az egyes urnákhoz beosztott hölgyek a gyűjtést. A gyűjtés délelőtt 11 órától délutáni 1 óráig tart, délután pedig 5 órától 7 óráig. Ugyancsak ekkor árusítják a hölgyek az emléklapot is, amely az idén különösen szép és érdekes tartalommal jelenik meg. Hétfőn délelőtt fél 12 órától fél 1-ig a vármegyei ház előtt térene is lesz.

A vármegyei tavaszi rendes közgyűlése. Torontálvármegye törvényhatósága május 10-én, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja tavaszi rendes közgyűlését a vármegyei nagytermében. A közgyűlés meglehetősen mozgalmasnak ígérkezik, miután ez alkalommal töltik be választás útján a megyei főügyészi, a perjamosi főszolgabírói, valamint a netán megüresedő állásokat.

A májusi ájtatosságok. A májusi ájtatosságok az idén, mint már említettük is, különösen ünnepies színezetűek. Az ájtatosság alatt naponként az egyes tanintézetek dalárdái s az egyházi énekkar felváltva énekelnek. Szerdán, 12-én délután 6 órakor Wingle Irén kasszony, a kitünő dilettáns énekesnő Verdi „Ave Mária“-ját, Giovanni Buzolich pedig Donizetti „Ave Mária“-ját adják elő, Ripka Imre orgonakísérettel.

A torontáli jegyző-egylet közgyűlése. A torontálmegyei községi és körjegyzők egyesülete holnap délelőtt 11 órakor tartja a vármegyei nagytermében ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlést délelőtt 9 órakor választmányi ülés előzi meg.

A megyei állandó választmány ülése. Torontálvármegye állandó választmánya ma délután fél 1 órakor Botka Béla főispán elnöklésével folytatódó ülést tartott, amelyen még néhány sürgős ügyet készítettek elő a hétfői közgyűlésre.

Eljegyzés. Deák Vidor dettai (Temes) segédjegyző eljegyezte Mattanovich Arankát, Mattanovich György városi jegyzőnek bájos és szeretetreméltó leányát.

Népkönyvtárak. A földművelésügyi miniszter a tolvadai, keresztesi, bocsári, kisoroszi, torontáltordai, tamásfalvai, tóbai, vizesdai, ittvarnok-roggendorfi, lázárköldi, magyarszentmihályi, szenthuberti és nagyörszi gazdaköröknek 100—100 kötetből álló népkönyvtárat s könyvszekrény beszerzésére 20—20 koronát adományozott.

Uj iparigazolványok. Nagybecskerek város tanácsa min. elsőfoku iparhatóság a ma délelőtti ülésén a következőknek adott iparigazolványt: Köszler Teréz mosó és vasalóintézet, Gardinovacski Dusan bognár, Balog Géza varrógép és kerékpár-árusító, Rauch György mosó és vasalóintézet, Szenesi István kelmefestő, Csobán Miklós pék, Kaip János cipész, Schneider József könyv és papírkereskedő és Kökény István zsidóár.

A közig. tanfolyamhallgatók tüztöltővizsgája. Mint minden évben, az országos tüztöltés övetség megbízásából, az idén is tartott Szabó Gyula szövetségi előadó a közigazgatási tanfolyam hall-

gatói számára külön tüztöltő tanfolyamot, hogy a jegyzőjelöltek úgy elméletileg, mint gyakorlatilag ki legyenek képezve a pusztító elem ellen való védekezésre. A tanfolyam befejeztével a hallgatók ma délelőtt vizsgáztak le a tanultakból. A vizsgán megjelent Botka Béla főispán, mint a vármegyei tüztöltőszövetség elnöke, s Jankó Ágoston alispán, a közig. tanfolyam igazgatójának vezetésével az előadói kar. A hallgatók úgy gyakorlatilag, mint elméletileg szép eredményt mutattak föl s a vizsga befejeztével Jankó Ágoston alispán szép beszédben méltatta a tüztöltés nagy fontosságát s köszönetet mondott Szabó Gyulának az eredményes tanításért. Végül Szabó Gyula mondott beszédet, amelyben buzdította a hallgatókat, hogy a tanultakat az életben hasznosítsák.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mélyen szomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett gyermek, anya és testvér özv. Bóbits Kálmánné, szül. Mayer Mária folyó hó 7-én, hosszas szenvedés után, életének 50. évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványa felváltó május hó 8-án délután fél 4 órakor fog a róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Nagybecskerek, 1909. évi május hó 7-én. Áldás emlékére! Béke poraira! Hám Mariska, Hám Rezső, Bóbits Kálmán, Bóbits László, gyermekei, özv. Mayer Amália, anyja, dr. Mayer István, fivére.

Honvéd állatorvosi tisztviselők. A magyar kir. honvédelmi miniszter pályázatot hirdet honvéd állatorvosi tisztviselők kiképzésére. A pályázatok f. évi július hó 1-ig a honvédelmi minisztériumhoz nyújthatók be. Bővebb felvilágosítást a városi főjegyzői hivatalban lehet kapni.

Havazás májusban. A bimbófakasztó virágos május szép híret az idén ugyancsak tönkreteszi az idő. Imár több mint egy hete, hogy a május reánk köszöntött s a ragyogó napsugár helyett sötét boru terjeng körülöttünk s ama bizonyos lágy zefir helyett pedig hideg öszi szél sivit, amely még a felöltőkben is megdiderget bennünket. Megborzongunk, ha a zöld erdőkre gondolunk és sietve vonulunk be a barátságos meleg szobákba, már t. i. az, akinek van.

Es hogy teljes legyen a májusi borzongás, ma még abban a kellemetlen ritkaságban is volt részünk, hogy — hó esett. Rövid ideig, az igaz, de mégis valóságos fehér hó esett, amire azok a bizonyos öreg emberek se igen emlékeznek.

Ilyen körülmények között méltán gondolhatunk rettegve arra, hogy mi lesz néhány nap múlva, mikor ránk köszöntenek a fagyos szentek? Talán koresolyázni fogunk... Bizony nagyon kegyetlen az idén a természet. A hosszú kemény tél után epedve vártuk a rügyifakasztó meleg tavaszt, a virágnitító májust, s ime még most is fázunk. Május, május hová lettél?...

Olcsóbb lesz a fa. Ebben a hideg májusban egész joggal szólhat az ének a fáról vagy akár a szénről. Egészen aktuális a dolog. Akik tehát fáznak, azokat bizonyára megörvendeztetni az a hír, hogy olcsóbb lesz a fa. No, nem minálunk: csak Temesvárott. Mint ugyanis onnan jelentik, a temesvári tűzfakereskedők kartellje (a vásárlóknak sajnos nincs kartellje) legutóbb ülést tartott, amelyen egyhangulag elhatározta, hogy a fa árát már legközelebb lényegesen leszállítják. Ez a leszállítás bizonyára a kánikulára szól, de elvégre ez is szép tőlük, mert tőlünk jámbor kiuzsorázattól akár föl is emelheték volna a tűzifa árát.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Tiering Antal, rk. házmester és Karsai Rozália rk. — Hartman Máttyás, rk. béres és Rimai Magdolna, rk. — Heinrich Domonkos, rk. kárpitos és Holzmayer Vilma, rk. — Jerovác Vidor, rk. honvédőrmester és Lékity Vátima, rk.

Születések: Fülöp Anna, rk. napszámós, leánya. — Kovács József, rk. napszámós, fia. — Tosics Pál, rk. földműves, fia. — Cvejity Illés, rk. napszámós, leánya. — Hoffmann Gáspár, rk. ács, leánya. — Cserey Gyula, rk. kir. segédtanfelügyelő, leánya. — Turinszki Radivoj, rk. földműves, leánya. — Bergkessel János, rk. koresmáros, fia. — Lassanci Balázs, rk. vincellér, fia. — Kacu Sámuel, izr. raktáros fia.

Halálozások: Schmidt Antal, rk. 12 hónapos, tüdőlob. — Katona Margit, rk. 8 éves, gümőkór. — Stepanov Dragutin, rk. 55 éves napszámós, heveny veselob. — Koncsak Miklós, ág. ev. 52 éves, gümős bélhurut. — Martinov Janosné, rk. 20 éves, veselob. — Özv. Napholtz Andrásné, rk. 72 éves, tüdőlob. — Bachmann Erzsébet, rk. 22 éves eseléd, agyhártyalob.

A Ganz és Társa vasöntő és gépgyár r. t. budapesti cég motorosztálya gyártmányainak terjesztésével Bácsboerogh, Csongrád, Békés, Csánád, Torontál, Temes és Krassószörény megyék területére a „Max János és Hoffmann Tivadar, Ganz és Társa motorosztályának délmagyarországi vezérképviselése” törvényszékiileg bejegyzett céget bízta meg, mely Szegeden Kossuth Lajos sugárút 4. szám alatt működését megkezdte.

Amateur-fényképezőknek! Általános elismert kitűnő szalon és uti fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézapparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A. cégnél (Bécs, I. Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég. (b)

Ha rossz a gyomra, már holnap reggel igyék éhgyomorral fél pohár **Ferenc József**-keserűvizet. A kellemetlen érzések csakhamar megszűnnek és étvágya fokozottabb mértékben fog visszatérni. Ezen rég idők óta népszerű és valóban ritka természeti gyógykincset a legjelesebb orvosok állandóan ajánlják. 1917/2

TÁVIRATOK

A válság.

Apponyi, Kossuth és Tisza a királynál.

Budapest, május 8. (A „Torontál” eredeti távirata) A király a budai várpalotában ma három magyar vezető politikust hallgatott meg. Először 11 órakor Apponyi Albert gróf kultuszminisztert fogadta a király külön kihallgatáson. Apponyi kihallgatása háromnegyed 12 óráig tartott. A miniszter kihallgatása után az újságíróknak kijelentette, hogy a király kegyesen fogadta, mást azonban a kihallgatásról nem mondhat. Fél 1 órakor **Kossuth Ferenc** kereskedelmi miniszter ment kihallgatásra a királyhoz s az ő kihallgatása fél 2-ig, vagyis teljes egy óra hosszat tartott. A kihallgatásról **Kossuth** az újságíróknak azt mondta, hogy egész világossággal feltárta a király előtt a helyzetet s teljes őszinteséggel informálta. Fél 2 óra után **Tisza István** gróf volt miniszterelnököt fogadta kihallgatáson a király s az ő kihallgatása is körülbelül egy óra hosszat tartott.

A többi kihallgatások.

Budapest, május 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Holnapra királyi kihallgatásra **Náray Lajos** és **Rakovszky István**, a képviselőház alelnökei kaptak meghívót, míg hétfőre **Tóth János** államtitkár, **Hoitsy Pál**, mint a függetlenségi párt alelnöke és **Lukács László** volt pénzügyminiszter. Hír szerint meghallgatja kívülük még a király **Batthányi Tivadar** grófot, **Holló Lajost** és **Khuen-Héderváry Károly** grófot.

Aehrenthal báró a királynál.

Budapest, május 8. (A „Torontál” ered. távirata.) **Aehrenthal** báró közös külügyminisztert, aki tegnap este érkezett meg Budapestre, ma délelőtt 10 óra után szintén külön kihallgatáson fogadta a király. Délután 4 órakor a külügyminiszter újabb kihallgatásra megy a királyhoz.

A trónörökös és a válság.

Budapest, május 8. (A „Torontál” ered. távirata.) Politikai körökben azt híresztelik, hogy a trónörökös holnap vagy holnapután állítólag Budapestre jön, hogy itt a kibontakozásban közvetlenül részt vegyen. Más oldalról azonban ezt megcáfolják, ellenben egész határozottan beszélik azt, hogy **Andrássy Gyula** gróf Bécsbe utazik a trónörököshöz kihallgatásra.

Tisza István gróf Budapesten.

Budapest, május 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) **Tisza István** gróf királyi kihallgatása alkalmából ma reggel geszti birtokáról Budapestre érkezett. **Tisza István** megérkezése után a Nemzeti Társaskörbe ment, ahol hívei fogadták. 12 órakor **Tisza István** gróf meglátogatta **Wekerle Sándor** miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

Különböző híresztelések.

Budapest, május 8. (A „Torontál” ered. táv.) A válságról, illetőleg a kibonta-

kozásról ma is állandóan különböző híresztelések keringenek. Így a bécsi **Zeit** azt mondja, hogy **Khuen-Héderváry Károly** gróf fog kapni megbízást kabinetalakításra. Egy másik hír igen sötétnek mondja a helyzetet s ennek illusztrálásául **Andrássy Gyula** grófnak egy kijelentését kolportálja, melyet állítólag hívei előtt tett volna. E szerint **Andrássy** azt mondotta volna, hogy a legkeservesebb meglepetések sincsenek kizárva. Ugyanez a forrás azt is jelenti, hogy **Apponyi** szintén azt mondotta volna, hogy végzetes válság előtt állunk.

Az ideai királygyakorlatok.

Budapest, május 8. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, az ideai királygyakorlatokat Morvaországban, **Austerlitz** környékén tartják. A királyi főhadiszállás **Neititschein**ban a **Laudon-féle**, uradalomban lesz. A gyakorlatok a második és kilencedik hadtest között fognak lefolyni.

A törökországi helyzet.

Budapest, május 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint **Konstantinápolyból** sürgönyzik, **Sefket** basa, a katonai főparancsnok kijelentette, hogy bizik abban, hogy **Törökországban** a reakció többé nem kerül felszínre.

Egy másik **konstantinápolyi** jelentés megcáfolja azt a hírt, hogy az ifjú törökök **Abdul Hamid** életére törnének. Éppen úgy megcáfolják azt a hírt is, hogy a szultánt átszállítanák **Monasztirba**.

Budapest, május 8. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint **Konstantinápolyból** sürgönyzik, az egyiptomi kedve tegnap odaérkezett.

Határidő üzet.

Budapest, május 8. (A nagybecskereki **Lloyd-társulat** távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (május)	28 10
Buza (októberre)	23 72
Rozs (októberre)	18 74
Zab (októberre)	14 98

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Közgazdaság.

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, május 6.

A tőzsde alapirányzata változatlanul szilárd és a legközelebb lefolyt héten a forgalomba került részvények újra kisebb-nagyobb árfolyamemelkedéseket tüntetnek fel, de különösen szembeötlő volt a befektetési értékek piacának kedvező alakulása, mely a pénzügyi viszonyok egyretartó javulásával hozható szoros kapcsolatba.

A 4%-os magyar koronajáradék a múlt héttel szemben kb. 1/8%-os javulást tüntet fel és csaknem az összes hazai záloglevélnemek is, a minden oldalról mutakozó kereslet folytán áremelkedést értek el. A bankrészvények közül különösen a Pesti magyar kereskedelmi bank és magyar leszámítoló és pénzváltó bank részvényei képezték nagyobb mérvű kereslet tárgyát és ennek következtében magasabb árfolyamhoz értek, míg az iparvállalati részvények közül a **Danubius** hajógyári, a **Ganz** vasöntő és gépgyári és az északmagyarországi kőszénbánya részvények állottak az érdeklődés előterében. A magyar cukoripar részvények, azon hirre, hogy a lefolyt évnek osztaléka 125 koronában állapították meg, ami a jelenlegi árfolyamnál 6 1/2%-os jövedelmezőségnek felel meg, szintén keresletnek örvendtek és az érdeklődés ezen papír iránt ébren maradt annál is inkább, miután a közzétett mérleg az üzletvitel eredményét rendkívül kedvező színben tünteti fel. Elénk üzlet fejlődött ki a rimamurányi vasmű, valamint a budapesti villamos városi vasút részvényekben is, mely részvényekben visszamenő árfolyamok mellett állandóan jó vevők jelentkeztek.

Bécsi vásárlásokra emelkedtek az osztrák-magyar államvasut és déli vasut részvények, melyek iránt azonban a magyar közönség részéről nem igen mutatkozik érdeklődés.

A politikai helyzet bizonytalansága következtében a tőzsdei hangulata az utolsó napon kedvtelenebbé vált és az árfolyamok — bár csekély — de mégis némi visszaeséssel zártak.

Említésreméltó jelenség a sorsjegypiacnak tartós szilárdsága; az összes kisebb és nagyobb sorsjegyek élénk kereslet mellett emelkedő irányzatot követnek, melyet elősegít azon körülmény, hogy egyes sorsjegyekben egyáltalában csak nagyon csekély áru hajtható fel.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	április 29.	május 6.
4% magyar koronajáradék	93 20	93 50
pesti magy. keresk. bank részvény	3400 —	3442 50
Danubius hajó és gépgyár részv.	303 50	322 50
magyar cukoripar részvény	1960 —	1970 —
osztrák-magyar államvasut-részv.	7 2 75	7 12 25
hazai sorsjegy	103 50	105 50

Nyíltér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Eljegyzési Lakodalmi Damast Eolienne Selyem Seidentfabrikt. Henneberg in Zürich. 48/2-8.5

Robitschi étvágyat gerjeszt,
Tempel elősegíti az emésztést és
forrás szabályozza az anyagcserét.

236-3.3 Magyarországi főraktár:
Hoffmann József,
Budapest, V., Báthory-utca 8.

Kolosszeum

villany-színház

Magyarország legnagyobb vállalata, a mai kornak megfelelő minden kényelemmel berendezett pavillonban. Ma és mindennap új műsor kerül bemutatásra.

Műsor Szombat, május hó 8-ára:

1. Afrikai népünnepély.
2. Érdekes olvasó.
3. Gyermekekliga.
4. **Pacifci vonatrablók.**
5. Mesterséges csirkegyártás.
6. Asztrigán halászat.
7. Alma tolvajnök Amerikában.
8. **Apolónő önfeláldozása. Dráma.**
9. Hábortatott egzercirozás.
10. **Csoda-album (szines).**
11. **Amint te, úgy én is (szines).**
12. Új házaspár berendezése.

Vasárnap, május 9-én:

1. Jegesmedve vadászat.
2. Fizetés napján.
3. Hattyu-tenyésztés.
4. Kis hősök.
5. **Hammelni patkányfogó.**
6. Téli élet Svájcban.
7. **Egy napos szerelem.**
8. Gummi ember.
9. Tengeri madarak.
10. Az ördög megy mulatni (szines).
11. Faun vagy Nympfek álma (szines).
12. Kezdő automobilvezető.

Helyárak: A naponkénti esti előadásoknál

I. hely 1 kor., II. hely 60 fill., III. hely 40 fill. Gyermekek I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill.

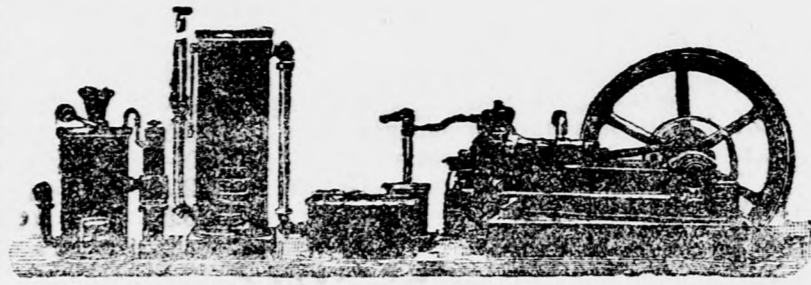
A délutáni előadásoknál: I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill. Gyermekek I. hely 40 fill. II. hely 30 fill., III. hely 20 fill. Minden szurdán 5 órakor délután ifjusági előadás leszállított helyárrakkal.

Oseers és Bauer

190b-26.6

kizárólagos motorgyár

Wien, XX. Dresdnerstrasse 81-83a. Magyarországi fióktelep: Budapest, VI., Podmaniczky-u. 18.

BENZIN LOKOMOBILS

cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben

Benzinmotorok. Szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje 2-3 fillér üzem-költség óra-lőerőnkint. Több száz telep üzemben.

Elsőrendű szolid gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Benzinlokomobilos cséplőszerelvényeink a többek között a következőknél tekinthetők meg üzemben:

Bagi Barnabás, Jászládány,	10 HP. cséplőszerelvény	S. Tóth Márton, Kunszentmárton, 12 HP. cséplőszerelvény
Szaliszno János, Czegléd,	12 "	Magoosi János, Monori tanyák, 6 "
V. Miklós János, Új-Kecske,	10 "	Vancsik István, Keczel, Pest m., 4 "

Egy uri lakás

(a volt Steigerwald-féle villa, Aradáci-ut)

november hó 1-től bérbeadandó.

Bővebbet

Kurländer Imre

fakereskedőnél.

443-31

SZERENCSENAPTÁR 1909. ÉVRE

Ezen szerencsenaptár számait árva gyermekek húzták. Gyorsan válasszon, vegye meg a születése vagy nevenapja mellett álló számot, mert a pillanat kedvezése folytán sokan jutottak már gazdagsághoz és jóléthez.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 2196	1 91604	1 66613	1 90497	1 35829	1 2111	1 16039	1 64752	1 55568	1 2163	1 90947	1 39147
2 19490	2 66706	2 9993	2 65946	2 78972	2 38744	2 38696	2 69046	2 11168	2 17356	2 66758	2 78854
3 23923	3 41500	3 23385	3 11188	3 90617	3 65941	3 55243	3 2164	3 17358	3 16001	3 39104	3 2148
4 74912	4 62923	4 38678	4 24691	4 53826	4 53849	4 79355	4 17363	4 2151	4 38619	4 9401	4 33116
5 79371	5 2211	5 78977	5 13990	5 66612	5 90615	5 39191	5 19586	5 33400	5 63238	5 4399	5 33309
6 90908	6 19489	6 90491	6 19491	6 90937	6 108703	6 22700	6 3109	6 11143	6 78957	6 19537	6 18311
7 23379	7 23947	7 66736	7 78886	7 9432	7 39103	7 16009	7 33302	7 19516	7 39135	7 3539	7 78964
8 55235	8 52405	8 5264	8 22670	8 19446	8 92875	8 19594	8 74919	8 23416	8 90638	8 66638	8 53832
9 95859	9 66694	9 65925	9 75824	9 33376	9 66730	9 90611	9 52442	9 33106	9 66705	9 55548	9 90940
10 16040	10 52250	10 39167	10 52265	10 3522	10 39197	10 2138	10 55396	10 37239	10 37239	10 39122	10 55229
11 6777	11 2144	11 74992	11 22452	11 17364	11 65923	11 18383	11 75823	11 11156	11 38627	11 66603	11 6785
12 38655	12 18388	12 18388	12 6789	12 95874	12 18356	12 23390	12 66726	12 9406	12 9914	12 78975	12 90350
13 64705	13 37232	13 9973	13 11172	13 4393	13 6800	13 55598	13 52224	13 39160	13 23381	13 16031	13 3534
14 41478	14 9499	14 23456	14 38610	14 78997	14 24684	14 53835	14 38707	14 91615	14 18316	14 38624	14 19435
15 55226	15 90462	15 74981	15 3505	15 64838	15 4360	15 79368	15 33120	15 63915	15 2100	15 2101	15 74908
16 90901	16 19564	16 38741	16 16032	16 39186	16 33396	16 64758	16 9968	16 55541	16 33343	16 23497	16 55362
17 2216	17 22654	17 55556	17 78881	17 74987	17 78881	17 2188	17 19442	17 79352	17 19544	17 18305	17 66763
18 33438	18 19566	18 74988	18 52238	18 64832	18 55354	18 18379	18 23946	18 66618	18 2124	18 52274	18 63742
19 75802	19 38725	19 2169	19 91623	19 90931	19 39184	19 33392	19 3540	19 55353	19 9457	19 66650	19 75821
20 108702	20 99649	20 18345	20 55245	20 23948	20 16018	20 55580	20 17355	20 90907	20 33104	20 55552	20 78956
21 39190	21 53844	21 98933	21 17360	21 9458	21 33426	21 78887	21 90948	21 2449	21 78989	21 69020	21 90902
22 52296	22 23451	22 11189	22 39139	22 18387	22 19557	22 95869	22 9956	22 11171	22 55363	22 4389	22 52142
23 66710	23 63912	23 78990	23 24689	23 19560	23 33460	23 65939	23 55526	23 37245	23 52218	23 22612	23 66654
24 74952	24 41495	24 90632	24 66656	24 35819	24 13994	24 90933	24 16029	24 16008	24 13981	24 63904	24 52148
25 90945	25 39113	25 41490	25 39142	25 2101	25 63248	25 24659	25 24682	25 19510	25 23939	25 108724	25 2179
26 22689	26 66768	26 66745	26 63233	26 55571	26 78883	26 18363	26 69040	26 92886	26 92895	26 9901	26 33354
27 78861	27 39165	27 52426	27 22494	27 74902	27 41487	27 4396	27 39107	27 52201	27 2181	27 22610	27 22681
28 55597	28 23395	28 33121	28 2201	28 90646	28 66759	28 17361	28 66740	28 66738	28 24681	28 23386	28 16004
29 59366	29 66683	29 4497	29 55388	29 53882	29 18364	29 38683	29 52220	29 75806	29 74913	29 16037	29 91612
30 63728	30 9994	30 23469	30 33467	30 75412	30 23496	30 90637	30 90603	30 55504	30 55586	30 33123	30 92878
31 9917	31 22693	31 22693	31 66765	31 66765	31 74929	31 74916	31 74916	31 74969	31 74969	31 39138	31 39138

A XXIV. magy. kir. szabad. osztályorsjáték I. osztályának húzása 1909. május 19. és 21-én fog lefolyni.

Az I. osztályu egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad sorsjegyek árai: K 12.- K 6.- K 3.- K 1.50

Az eredeti sorsjegyek szétküldése az összeg előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétellel is történhetik.

Legkényelmesebb a postautalvánnyal való megrendelés. A pénz bérmentes beküldhetése céljából szívesen szolgálunk t. vevőinknek díjtalanul postatakarékpénztári befizetési lapokkal. A játék résztvevőinek minden lefolyt húzás után megküldjük a hivatalos nyereményjegyzéket. Fenti szerencseszámok kizárólag csakis

A most be-
fejezett fő-
huzásnál a
nyereményt ötödször
fizettük ki t. vevőinknek. Ezuttal a
66614. számú sorsjegyre.

Gaedicke Bankházában,

Budapest, IV., Kossuth Sajos-utca 11. kaphatók.

Nagybecskerek r. t. város polgár-
mesterétől.

5296. kig. 1909. sz.

Hirdetmény.

Nagybecskerek város
az 1909—10. évi téli
idényre 200 öl tűzifát
kiván beszerezni.

Felhívom mindazokat,
kik az említett tűzifa
szállítására vállalkozni
kivánnak, hogy zárt aján-
lataikat a városi II. ta-
nácsnoki irodában, ahol
a feltételek is betekint-
hetők, 1909. évi május
hó 12-nek déli 12 órájáig
beadják.

Nagybecskerek, 1909.
évi május hó 7-én.

Dr. PerisicS,
polgármester.

453. 1-1.

Zacherlin

a legjobb rovarirtó szer.

Csak üvegekben tessék
vásárolni.

A tisztességes, becsületes kereskedő éberen ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva
közismert „ZACHERLINT” kér, ne akaszson nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy után-
zatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék,
hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin” névre.

akás

, Aradaczi-ut)

rbőadandó.

re

n él.

RE

letése vagy
és jóléthez.

r Deczember

1	39147
2	7854
3	2148
4	33116
5	33309
6	18311
7	78964
8	53832
9	90940
10	55229
11	6785
12	90950
13	3534
14	19435
15	74908
16	55362
17	66763
18	63742
19	75821
20	78956
21	90902
22	52142
23	66854
24	52148
25	2179
26	33354
27	22681
28	16004
29	91612
30	92878
31	39138

Fog lefolyni.

nyolczad

4.50

hetik.

szolgálatunk

huzás után

akia

an,

ök.

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

szér.

ssék

**A világ legtökéletesebb
szépitő szere
a Hajós-féle aradi
Ibolya-Creme.**

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bibireset, bőrvörösséget és bármely arc-tisztatlanságot.
Az elegáns hölgyközönségnek kedvenc szépitőszere. A párisi és londoni higiénikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Diszoklevél a nagy aranyérmekkel.)
Ára egy tégelynek 1 K. Dupla nagyságu tégely 2 K. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.
Kapható a készítőnél:
HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában ARAD.
Nagybecskerekben: **Melkuhn Dezső** ur droguerájában.
továbbá minden nagyobb gyógyszerárban.

Valódi brünni szövetek

az 1909 évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
teljes férruhához 1 szelvény 12 korona
(Kahát, nadrág és mellény) 1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalóciént, selyem-kamagart stb. stb. gyári áronként küld a mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár.
SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közzétlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékenyek.
Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék.
Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Csenta község belterületén f. évi és hó 1-én 1 darab 10 éves, szürke szőrű, közép terméű jegytelen ló felfogatott.
A tulajdonos folyó évi június hó 6-ig alulirt községi előljárónál jeletkezhetik s tulajdonjogát beigazolhatja.
Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat, mint gazdátlan jószág, nyilvános árverésen el fog adatni **1909. június hó 7-én d. e. 9 órakor Csenta község házában.**
Kelt Csentán, 1909. évi május hó 4-én.
Grandjean Géza, Joczity,
jegyző. bíró.
(444-33)

Naponta frissen vágott
spárga (Spargel)
Kurländer Imrénél
tűzifarakttár
Korona-utca 585. szám.
419-x 8

Hirtenstein M. :: Nagybecskerekben

a magyar kir. államvasutak gépgyára képviselője,
ajánlja az általa képviselt gyártmányokat, mint:
új rendszerű gőzcséplőgépek,
állami gépgyár új szerkezetű lokomobilok, benzínmotorok, gazdasági utimozdonyok.
„Massey Harris“ amerikai aratógépek, tárcásboronák stb.
„Record Drill“ a legjobb páros soru vetőgépek.
Resiczai acélekék. Eredeti Kalmár-rosták.
Nagyobb készlet állandóan raktáron. Ajánlatok készséggel állanak rendelkezésre.

Inas.
Jó házból való
fiu felvétetik
Beno József
üvegkereskedőnél
Nagybecskerek.
Hunyadi-(fő)-utca.

Különféle
fajgalambok
eladók
Almásy Eleknél Nagybecskerek
(Bajza-utca II.)

Hirdetmény.

Alóirt összeiró-bizottság az 1898. évi 3300. I. M. E. sz. a. kiadott bel- és igazságügyminiszteri rendelet 4. §-a értelmében közzéteszi, hogy a Nagybecskerek városában lakó minden férfi, tehát a városhoz tartozó pusztán és tanyán lakó is, aki magyar honos, a f. évben legalább 26. élet-évet betölti, a magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra való tekintet nélkül legalább 26. életévet betöltött köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, erdész, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki a középiskolai záróvizsgát letette folyó évi május hó 17., 18. 19. és 21-ig az esküdték alapjstromába való felvétel végett az összeiró-bizottság előtt a volt kir. törvényszék-épület esküdtészi termében **delelőtt 9—12-ig es deután 3—5 óraig** személyesen vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Azok, kik értelmi census alapján kíván-
nak az esküdték alapjstromába felvétetni,
lehetőleg az értelmi census igazoló okmá-
nyaikat is hozzák magukkal.

Az esküdték névjegyzékében nem ve-
hető fel az 1897. évi XXXIII. t.-c. 5. §-a
értelmében:

1. aki nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztésbüntetésre volt ítélve;
2. aki hivatalvesztésre vagy politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére van ítélve (1878. évi V. t.-cz. 56. §-a) az ítéletben megállapított időtartam alatt;
3. aki szabadságvesztésbüntetés végrehajtása alatt áll vagy feltételes szabadságon van;
4. aki ellen büntett vagy fogházzal büntetendő vétség miatt vizsgálat közvetlen idézés vagy főtárgyalás (bűnvádi perrendtartás 268. §.) van elrendelve, vagy aki vád alá van helyezve;
5. aki csőd alatt áll, gondnokság alá van helyezve, vagy akinek kiskorúsága meg van hosszabbítva;
6. aki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt az esküdt kötelességeit teljesíteni nem képes.

Továbbá nem vehető fel az esküdték jegyzékébe az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 6. §-a értelmében:

1. a miniszter, a fiúmei kormányzó, a főispán, Budapesten a főpolgármester;
2. a tényleges szolgálatban levő bíró vagy ügyész;
3. a fegyveres erőnek tartós, tényleges szolgálatában álló tagja (1889. évi VI. t.-cz. 2. §-a) a szabadságolt havidijas és az ideiglenes szabadságolt legénység;
4. a rendőri hatóság tagja, vagy közege (bűnvádi perrendtartás 85. §-a);
5. a pénzügyőrség tagja;
6. a napszámos vagy a szolgálta.

Kelt Nagybecskerek városában, 1909. évi május hó 6-ik napján.

Nagybecskerek város összeiró bizottságától.

BOR
Kadarka — — — — — 32 K
Kövidinka — — — — — 34 K
Finom fehér — — — — — 36 K
Rizling — — — — — 44 K
hektoliterenként hamisítatlan
kitünő minőségben eladó
D. Nagy Dezsőnél
Nagybecskerekben.
15-x.13

HIRDETÉSEK
FELVÉTETNEK A
„TORONTAL“
KIADÓHIVATALÁBAN.

Legelőnyösebb beszerzési forrás
kerékpárok, varrógépek, pneumatik
és az ezekhez való alkatrészek számára. „Janus“
kerékpárok 3 évi jótállással 45 koronától fel-
jebb. Köpeny 4 korona, prima légszövek egy darab-
ban 3 koronától, acetylén lámpák 2 koronától, kere-
kes csengők 1 koronától, kézi csengők 30 fillértől,
fogantyúk 20 fillértől, prima láncok 3 koronától,
drima pedálok 3 koronától feljebb. Szabadfűtő készí-
lékek, nyerges, táskák, tengelyek stb az összes szisz-
témához, muffok, csövek minden nagyságban stb.
stb. legolcsóbban kaphatók. Saját javító, mikkelező és
emallírozó-műhelyek. Naponkint postai szétküldés.
Kérje ingyen és díjmentesen nagy és szesz kiállí-
tasu katalógusunkat, melyet bárkinek szivesen küld:
MAX SKUTEZKY
kerékpár-importhaza **Wien, I, Stubenring 6.**

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és alvástalalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyer és a legkülönbözőbb más betegségek ellen e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzselési szer közképen, csusz és meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

5-75.18

Főszétküldés

Moll A. Gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

WEINBERGER K.

CIPŐÁRUHÁZA

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Tokió szandálok

urak, hölgyek és gyermekek számára, az egészség fentartására elkerülhetetlen kellek.

Minden gyermekjárjon tokió cipőben.

266-x 21

Eladó polcok

Teljesen jó karban levő polcok igen előnyös árak mellett azonnal eladók. Megtekinthetők a Gabonaterén levő volt (433-3.3)

Gligorijevity-féle házban,
ahol bővebb felvilágosítást is adnak.

Nádeladás.

Az écskai uradalomnál

100.000 kéve

tavinád eladó.

416-3.2

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közszenyél, oszónál és meghűléseknel, bedörzselésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosság legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. DE Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

2-2813

Páratlan a maga nemében

RUSZANDA

GYÓGYISZAP FÜRDŐ

Meiencén (Torontál vármegye, Délmagyarország)

Nyitva minden évben május hó 14-től szeptember 14-ig. Összekötve vasuti vonallal, posta és távírdá állomással. Fürdőben hírneves orvosok rendelkeznek. Biztos speciális hatással bír: közszenyben, idült izületi rheumában, a scrophulosis minden alakjában, minden kenő gyógymódnak ellenálló bőrbetegnek psoriasis és prurigóban szenvedők rendelkezésére áll. — Közelebbi felvilágosításokat és prospektusokat kivanatra és díjmentesen Piperszki Kamenkó fürdőgyógyvívő szolgálatát.

(344-7.3)

Minden olvasónknak egy főnyereményt!

Már ősrégi időktől fogva az emberek arra törekedtek, hogy mesterséges uton aranyat készítsenek, de nem érték célt. Ma már nem kell ezen törni a fejünket. Ön vesz egy osztálysorsjegyet a Dörge Frigyes bankban Budapesten és aranyban fizeteti ki magának a főnyereményt. Ezer ezer ember tett így és meggazdagodott. Miért ne sikerülne ez Önnek is?

Ez alkalommal megint tizennyégy millió 459,000 korona kerül kisorsolásra és egyetlen egy sorsjeggyel már

EGY MILLIÓ KORONÁT

lehet nyerni. A következő húzás 1909. május 19. és 21-én lesz.

Rendelje meg ezen szerencsevignettán álló számot és írja azt pontos címével együtt a postautalvány szelvényére.

A sorsjegyek ára:

Egész — — — — 12.— kor.

Fél — — — — 6— „

A sorsjegyek ára:

Negyed — — — — 3.— kor.

Nyolcad — — — — 1.50 „

De rendeljen azonnal, mielőtt eltenné ezt az ujságot, különben elkésik! Ez pedig nagy kár volna, mert önmagát károsítja meg, aki nem vesz Dörge-sorsjegyet. Ezt eléggé bizonyítják az országnak ezen legszerencsésebb és legnépszerűbb főgyűjtőjének folyton ismétlődő és a maguk nemében páratlan, óriási nyeremény-sikerei. Postautalványok és levelek a következő cím alá küldendők: Dörge Frigyes bank r. t., III. szakasz, Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.

454-1

Kalmár és Engel

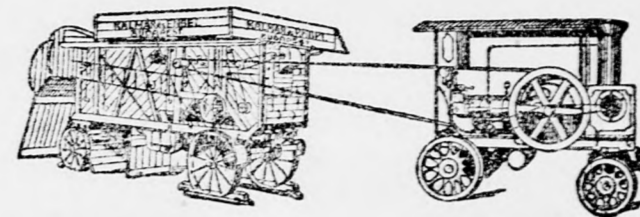
motor- és gépgyára.

Városi raktár,

gyár és iroda

Budapest, V., Lipót-körut 22.

Ajánlja ugy a cséplőgép, mint malomüzemre legegyszerűbb benzinmotorjait, benzinlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-körut 22. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás —
kitünő cséplésért.

Egyedül létező ujdonság.

Ezen motorok egyenletes járásaak és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen (123-X 15) kezelhetők.

Arjegyék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre.

575/1909. sz. A temesvári m. kir. folyamermézői hivatal.

Arverési hirdetmény.

Mely szerint alólított ezennel közhírré teszi, hogy a Bégacsatorna védőtöltése

ebben az évben termelt fű

kisebb szakaszokban nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatik.

Az árverés f. évi május 17-én reggel 9 órakor az Utvin község melletti bégacsatornai hídnál veszi kezdetét.

1. Május 17-én: Temesvártól a „Csurgó”-ig.

2. Május 18-án: a „Csurgó”-tól a magyarittebei hidig.

3. Május 19-én: a magyarittebei hidtól Jankahidig terjedő csatorna-szakaszon és pedig mindenütt a helyszínén lesz az árverés a kir. folyamermézői hivatal kiküldöttje által megtartva.

Miről a venni szándékozók tájékozási céljából oly megjegyzéssel értesitem, hogy a kir. folyamermézői hivatal és a kir. csatornaöröknél, nemkülönb a Bégacsatornával szomszédos községek előjáróságainál ugy az árverés alá kerülő szakaszoknak részletes kimutatását, mint az árverési felteteleket a mai naptól kezdve megtekinthetik.

Temesvár, 1909. évi április hó 25.

A hivatal főnöke:

Cseresnyés Jenő,

kir. műszaki tanácsos.

412-3.2

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is

régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,

a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKEREK,

Gizeila-part 6.

348-10.5